

1920 vyplatila koruny rakouské. Ale nižší soudy nezjistily, že v částce 100.000 Krak., jež žalobci 15. srpna 1920 byla směněna za koruny československé, nebyl obsažen peníz 50.500 Krak., vyplacený mu 7. srpna 1920, pokud se týče že tento peníz byl obsažen v částce 124.000 Krak., jichž výměna byla mu v prosinci 1920 odepřena, a žalobce v tom směru nenapadá rozsudek odvolacího soudu pro nedostatek zjištění aniž odvolací řízení pro kusost a neúplnost. Ani z výnosu berní správy ze dne 19. října 1922, jehož se žalobce dovolával, neplyne, že v částce 124.000 Krak. předložené při soupisu před druhou výměnou, skutečně bylo obsaženo oněch 50.500 Krak., jež žalovaná vyplatila žalobci dne 7. srpna 1920, ježto pouhý údaj žalobcův samozřejmě nerozhoduje a šetření, o němž se ve výnosu zmíněno, záleželo dle výpovědi jmenovaného již svědka Františka P-a jedině v tom, že dva poradci potvrdili údaje žalobcovy, jinaké šetření však konáno nebylo. Když tedy žalobce neprokázal, že se mu za vyplacených 50.500 Kr. nedostalo hodnoty, rovnající se 12.625 Kč, které by byl měl, kdyby mu žalovaná nebyla proti zákazu dne 7. srpna 1920 vyplatila koruny rakouské, nelze tvrditi, že žalovaná jest obohacena na úkor žalobce, aniž že z jejího případného zavinění vzešla tvrzená škoda žalobcova. Proto odvolací soud, zamítнув žalobu ve shodě se soudem první stolice, neposoudil věc nesprávně po stránce právní (§ 503 čí. 4 c. ř. s.).

Čís. 4537.

Úmluvou, že se má platiti pachtovné, obvyklé v okrese, kde jest předmět pachtu, jest pachtovné určeno s dostatečnou určitostí.

Není závady, by pachtovné nebylo stanoveno podle ceny určitých obilnin.

(Rozh. ze dne 7. ledna 1925, Rv II 740/24.)

Žalobkyně propachtovala smlouvou ze dne 3. prosince 1917 žalovaným pozemek na šest let. Pachtovné bylo ujednáno na 1000 K ročně. Toto pachtovné mělo však platiti jen pro první pachtovní rok, za příští léta jen tehdy, zůstanou-li ceny plodin stejné, jako v roce 1917. Změní-li se cena plodin v příštích letech, mělo se pachtovné určiti dle bodu 6. smlouvy tohoto doslovu: »V případě, že by nastalo další zvýšení dávek veřejných anebo zvýšení maximálních cen plodin a, pak-li by snad tyto ceny byly zrušeny, zvýšení cen té které doby obvyklých, jsou propachtovatelé oprávněni žádati poměrné zvýšení pachtovného buď dle poměru zvýšení ceny plodin všech anebo dle zvýšení ceny plodin na pozemcích právě vypěstovaných«. Žalobě o nedoplatek pachtovného vzhledem ku zvýšeným cenám plodin vyhověl procesní soud první stolice potud, že přiznal žalobkyni 1557 Kč. Odvolací soud k odvolání žalobkyně přiznal jí 2747 Kč. Důvody: Po stránce právní posoudil první soudce věc nesprávně, maje za to, že písemná smlouva pachtovní ze dne 3. prosince 1917 pro nejasnost bodu d) (způsob vyměření pachtovného) jest neplatnou. Každá smlouva musí dle §u 914

obč. zák. býti vykládána dle úmyslu stran tak, by to odpovídalo zvyku poctivého styku. A nelze seznati, proč by se toto ustanovení nedalo tímto způsobem jasně vyložit. Smlouva byla uzavřena v době, kdy cena obilnin byla nestálou a stále citelně kolísala. Jest proto na snadě úmysl obou stran, upravití výši pachtovného tak, aby ani jedna ani druhá strana nebyla poškozena a by pachtovné bylo úměrným k ceně zemědělských plodin, čili, by bylo takové, jaké v onom kraji s pozemků tohoto druhu se platívá, neboť by bylo na tehdejší poměry cenové přiměřeným. Ustanovení to praví, že: 1. v případě zvýšení veřejných dávek, nebo 2. zvýšení maximálních cen plodin nebo 3. zrušení maximálních cen anebo 4. zvýšení obvyklých cen plodin jsou oprávněni: buď propachtovatelé žádati poměrné zvýšení pachtovného a to buď: a) dle průměru zvýšené ceny plodin vůbec aneb b) plodin pouze na propachtovaných pozemcích vypěstovaných, aneb jsou oprávněni pachtýři žádati poměrné snížení pachtovného dle těchže zásad v případě poklesu cen plodin neb veřejných dávek. Zásada v ustanovení tom vyslovená je jasnou: při stoupající tendenci cen plodin a veřejných dávek, zvýšení pachtu, v opačném případě snížení pachtovného. To jest přece zásada odpovídající poctivému styku, který vyžaduje, aby žádná strana nebyla poškozena. Původní pachtovné bylo 1000 Kč, z celých téměř 10 měřic. Ceny plodin v roce 1921 byly, jak známo hodně vyšší nežli v roce 1917, následkem toho byla oprávněna propachtovatelka žádati přiměřenou úpravu pachtovného ve směru vzestupném, a měla mimo to právo (§ 906 obč. zák. obsahuje jen dispoziční normu) zvýšení pachtovného žádati buď dle cen plodin veškerých neb na oněch pozemcích vypěstovaných. I toto ustanovení odpovídá poctivému styku a má za účel spravedlivé a stejnoměrné nakládání s oběma stranami. Jak všeobecně známo, nebyl vzestup cen zemědělských plodin stejnoměrným, ceny jedněch stoupaly více a rychleji, ceny jiných stoupaly pomaleji a mírněji. Kdyby tedy bylo mělo býti pachtovné vyměřeno přiměřeně k stoupajícím cenám plodin pouze na propachtovaných pozemcích vypěstěných, bylo by se dospělo k pachtu buď nepřiměřeně vysokému neb nepřiměřeně nízkému a byla by jedna neb druhá strana přišla ku škodě. Aby toto nebezpečí bylo zamezeno, připojena druhá alternativa, že pachtovné může býti vyměřeno dle cen veškerých plodin. Z toho tedy jasno, že úmysl stran nesměřoval nikam jinam, nežli k ustanovení pachtovného obvyklého a přiměřeného v kraji L-ském. Pachtovné nemusí býti přes znění Šu 1090 obč. zák. (...bestimmten Preises...) vyměřeno ciferně ať v penězích, ať v jiné hodnotě, stačí, když způsob, jakým pachtovné stanoveno býti má, je přesným a určitým. Dle obdoby Šu 7 obč. zák. jest pojem určité ceny vyložiti dle §§ 1056—1058 obč. zák. a tam se uznává i řádná tržová cena (ordentlicher Marktpreis) za určitě stanovenou cenu, a definuje se jako prostřední tržová cena v onom místě a čase, kde a kdy smlouva má býti splněna. Není proto závady, by ustanovení nebylo obdobně použito při pachtu a by přiměřeným pachtovným, jak ho strany měly na mysli, se nevyrozmívalo prostřední pachtovné v kraji, kde pozemky propachtované leží, v letech 1921 a 1922 pravidelně požado-

vané. Nelze tedy pachtovní smlouvu pro nejasnost (§ 869 obč. zák.) považovati za neplatnou.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání, připojiv se ohledně platnosti odstavce 6. smlouvy ze dne 3. prosince 1917 k vývodům odvolacího soudu.

Čís. 4538.

Ustanovení pensijních normálů, přiznávající soukromému zaměstnanci důchod přes rámec zákonného pojištění, nenáleží k veřejno-právnímu pensijnímu pojištění a nejsou nároky takto přiznané závislými na osudu náhradního pojištění.

(Rozh. ze dne 7. ledna 1925, Rv II 742/24.)

Žalobkyně byla zaměstnána v podniku první žalované firmy K. a byla podrobena pensijní pojišťovací povinnosti, kterážto pojistná povinnost byla vyplněna náhradní smlouvou, to jest pensijním normálem firmy K., schváleným výnosem ministerstva vnitra ze dne 1. srpna 1915. Tento pensijní normál ztratil povahu náhradního ústavu pro pojištění zřízenců a žalobkyně byla přihlášena ku pokračování v pojištění u zemské úřadovny všeobecného pensijního ústavu v O., kde také byla pojištěna od 1. ledna 1921 až do dne 31. března 1923. První žalovaná prodala totiž v únoru 1923 svůj podnik v B. druhé žalované firmě B. Firma B. převzala část úřednictva, zaměstnaného v kabelovnách, kdežto druhá část úřednictva dostala od kabeloven výpověď ku dni 31. března 1923. Mezi skupinou touto byla také žalobkyně, jejíž služební poměr dle výpovědi dne 31. března 1923 skončil. Žalobkyně ucházela se u druhé žalované strany o pensi, poněvadž měla 10 celých začítatelných roků a měla platu přes 8.000 Kč ročně, takže dle §u 28 pensijního normálu základna pro vyměření pense činila 8.000 Kč, a žádala tudíž dle §u 7 a 8 pens. normálu roční rentu 40% této základny, to jest 3.200 Kč ročně. § 8 cit. pensijního normálu firmy K. zní doslova takto: »Die gleichen Ansprüche wie bei eingetretener Invalidität hat jeder Angestellte, dessen Dienstverhältnis nach Ablauf der fünfjährigen Dienstzeit ohne sein Verschulden seitens der K. Fabrik aufgehoben wird, jedoch nur insoweit er sich in keiner versicherungspflichtigen Stellung befindet«. Tato její žádost byla zamítnuta přípisem společnosti B. ze dne 29. května 1923, v němž se jí sděluje vzhledem na její přípis ze dne 3. května, že nelze jí vyměřiti pensi, poněvadž dle §u 26 odstavec třetí pensijního normálu zaměstnané osoby ženského pohlaví, které vystupují ze služeb kabelovny během dvou roků po svém provdání, mohou žádati pouze vrácení 80% všech skutečně za ně zaplacených premií. Žalobkyně byla tímto přípisem vyzvána, aby do 6 měsíců, to jest do 30. listopadu 1923 tyto své nároky na vrácení 80% premií uplatnila. Žalobě, domáhající se na firmě K. a firmě B. placení ročního důchodu 3200 Kč se zákonitým drahotným přídavkem, jak bude pro tu kterou dobu v platnosti, a to v měsíčních stejných částkách, splatných vždy